

PRIKAZI

Prof. dr Stevan Lilić*

Epaminondas Spiliotopoulos

GREEK ADMINISTRATIVE
LAW[‡]Izdanje: Ant. N. Sakkulas (Athens) –
Bruylant (Brisel), 2004 (strana 502)
- prikaz -

U zajedničkom izdanju izdavačke kuće Ant. N. Sakkoulas iz Atine i izdavačke kuće Bruylant iz Brisela, objavljeno je kapitalno delo Greek Administrative Law, profesora Epaminondasa Spiliotopoulosa, profesora Emeritusa Atinskog univerziteta, člana Atinske akademije, počasnog doktora Templ univerziteta i počasnog člana Universiti koledža iz Londona.

Predgovor ovom udžbeniku grčkog upravnog prava na engleskom napisao je profesor Džefri Džovel (Jeffrey Jowell, QC), profesor Universiti koledža iz Londona i britanski član Saveta Evropske komisije za demokratiju putem prava (tzv. Venecijanska komisija). U svom Predgovoru profesor Džovel, između ostalog, ističe da se donedavno smatralo da nacionalni sistemi javnog

prava postoje izolovano od drugih, a da smo, međutim u proteklih nekoliko godina naučili da nijedna zemlja više ne može postojati kao nedostupno ostrvo: „Profesor Spiliotopoulos je uvek vero- vao u vrednosti uporednih studija. Vo- deći grčki autoritet u oblasti javnog prava, bio je u prilici da izlaže njegove karakteristike stranim slušaocima – ne samo kao posledica sopstvene elokven- cije, već i kao posledica širokog znanja o sistemu u svojoj zemlji, kao i u dru- gim zemaljama.“

Udžbenik je sistematizovan u Uvod i tri dela sa registrom pojmova i dodat- kom.

U Uvodu (str.1-9) obrađuju se te- me: Pravni poredak, Pojam organa uprave i Pravno lice.

U prvom delu „Pravni položaj or- gana uprave“ (str. 9-158), obrađuju se teme Upravno pravo (Pojam upravnog prava, Izvori upravnog prava, Osnovni principi upravnog delovanja); Upravni akt (Pojam upravnog akta, Organi koji donose upravni akt, Nadležnost organa uprave, Donošenje upravnih akata, Va- ženje upravnog akta); Upravni ugovor; i Odgovornost javne uprave za štetu.

U drugom delu „Organizacija javne uprave“ (str.159-260), obrađuju se te- me: Oblici organizacije; Organizacija javne uprave (Centralni državni organi – predsednik Republike; kabinet; pred- sednik Vlade; ministri; podsekretari, generalni sekretari i drugi centralni or- gani; Vrhovni upravni sud, Državni pravni savet, Nezavisna upravna tela - Nacionalni radio-difuzni savet, Komi-

* Dr Stevan Lilić (www.slilic.com), redovni pro- fesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu. U svojstvu profesora po pozivu, izvodio nastavu iz Upravnog prava na Pravnom fakultetu Univer- ziteta Crne Gore u Podgorici.

‡ Ovaj prikaz objavljen je u časopisu "Anali Pravnog fakulteta u Beogradu", br. 2/2006.

sija za konkurenciju, Ombudsman, Agencija za zaštitu ličnih podataka, itd.); Regionalni državni organi; Lokalna samouprava (Prvi nivo lokalne vlasti; Drugi nivo lokalne vlasti); Javna pravna lica sa posebnim ovlašćenjima (Opšti principi; Vrste – Pravna lica koja podležu principima upravnog prava, Pravna lica koja podležu principima privatnog prava, Javna preduzeća, Crkvena pravna lica, Mešovita preduzeća, Koncesionarna javna služba).

Treći deo „Kontrola uprave“ (str.261-432), obrađuje teme: Osnovni pojmovi; Posebni Vrhovni sud; Državni savet; Finansijski sud; Upravni sudovi.

Udžbenik sadrži Registar pojmova (str.433-439) kao i Dodatak, odnosno Ustav Grčke (str.441-502).

Može se reći da udžbenik profesora Spiliotopulosa obrađuje sve nivoe državne uprave – od centralne preko regionalne, pa do lokalne. U vreme kada mnogi nedržavni subjekti raspolažu javnim ovlašćenjima analize pojma upravnog akta i ovlašćenih subjekata za njegovu donošenje bitno doprinose identifikaciji i standardizaciji upravnih institucija, posebno upravnog postupka i sudske kontrole uprave. U udžbeniku se stranim čitaocima studiozno i koncizno iznose metode i procedure ostvarivanja visokih standarda upravnog prava, što uključuje i parlamentarnu kontrolu javne uprave, kontrolu putem postupka medijacije od strane ombudsmana, kao i sudsku kontrolu uprave koja u sebi uključuje finansijsku kontrolu, kontrolu od strane državnog saveta i specijalnog

Vrhovnog suda, kao i kontrolu javne uprave od strane upravnih sudova u upravnom sporu.

U uslovima kada se stvaraju osnovni principi Evropskog upravnog prava od strane Evropskog suda pravde, ovaj je rad značajan ne samo u smislu prikazivanja upravnog prava u Grčkoj, već i zbog toga što se često daju i uporedni prikazi teorije i prakse upravnog prava u drugim evropskim zemljama, posebno u Francuskoj.

Primeru radi, a što može biti posebno zanimljivo za našu stručnu javnost, naročito za pravnike koji se bave upravnim pravom, ovom prilikom osvrnućemo se na deo udžbenika profesora Spiliotopulosa koji se odnosi na „Izvori upravnog prava“ (str.21-49). Tako, „U grčkom pravnom poretku, hijerarhija pisanih, odnosno opštih pravnih normi u odnosu na, sa jedne strane, hijerarhiju organa od kojih potuču, i, sa druge, u odnosu na pravnu snagu je sledeća: (a) norme prava Evropske zajednice (koje se neposredno primenjuju); (b) ustavne norme, dopunjene ustavnim običajem i opštim principima ustavnosti; (c) opšte prihvaćenim normama međunarodnog prava i normama koje su utvrđene međunarodnim ugovorima, a koje su sankcionisane zakonom i ratifikovane u skladu sa međunarodnim pravom; (d) zakonske norme koje su, u skladu sa Ustavom, stupile na snagu; (e) zakonske norme; (f) norme delegiranog zakonodavstva kao posledica ovlašćenja dobijenog neposredno na osnovu posebnih odredbi Ustava (...). (str. 23). „Zna-

čaj i domašaj stvaranje pravnih normi na osnovu sudske odluke zavise od odgovarajućeg pravnog poretka. (...) U okvirima grčkog pravnog poretka, u oblasti upravnog prava, sudske norme (case-law norms) su formulsane odlukama Državnog saveta na isti način kao i u Francuskoj, iako u ograničenom obimu. Stvaranje sudskih normi upravnog prava u Grčkoj u određenoj meri je ograničeno kada se upoređi sa Francuskom, s obzirom da je dobar deo ovih normi iz Francuske, u određenom periodu inspirisao grčkog zakonodavca da propiše istovetne ili slične pisane norme. Tako su, na primer, razlozi ništavosti u Francuskoj formulisani u okviru sudskog prava, što je i slučaj sa izuzecima od mogućnosti vođenja upravnog spora.“ (str. 42, 43-44).

Udžbenik *Greek Administrative Law*, profesora Epaminondasa Spiliotopulosa predstavlja izuzetno vredan doprinos razumevanju grčkog upravnog prava od strane upravnih pravnika i stručnjaka u drugim, posebno evropskim zemljama. U tom smislu, upoznavanje sa grčkim upravnim pravom, naročito u kontekstu povezanosti sa tradicionalnim administrativnim institucijama francuskog upravnog prava, sa jedne strane, kao i uporedni osvrti na savremene tendencije razvoja administrativnih institucija u evropskim okvirima, sa druge, može biti ne samo korisno, već i veoma inspirativno za nauku upravnog prava u Srbiji.

Mr Branislav RADULOVIĆ¹

Prikaz knjige

OSNOVI JAVNIH FINANSIJA

prof. dr Danila Aleksića

I

U izdanju *Fakulteta za državne i evropske studije iz Podgorice*, februara 2008. god., izašla je iz štampe knjiga „OSNOVI JAVNIH FINANSIJA“ autora prof. dr Danila Aleksića.

Knjiga je koncipirana kao univerzitetski udžbenik, prevashodno namijenjen studentima, sa obimom i strukturom prilagodjenom Nastavnom planu i programu *Fakulteta za državne i evropske studije*.

Autor je, u namjeri da studentima omogući sticanje „osnovnih znanja o finansijskim fenomenima i finansijskim odnosima savremenog društva“, vrlo uspješno strukturirao gradju i metodološki obradio kompleksnu materiju finansija i finansijskog prava.

Knjiga, pored primarne funkcije univerzitetskog udžbenika, nesumljivo će poslužiti svima koji se zanimaju za

¹ Mr Branislav RADULOVIĆ, član Senata Državne revizorske institucije i Generalni sekretar Udruženja pravnika Crne Gore

Poštovani čitaocē,

Prvi broj „Pravnoga zbornika“ objavljen je u julu 1933. godine u Podgorici. Dakle prije 75 godina. Zbog toga broj koji je pred Vama ima značaj Jubilarnoga broja povodom 75 godina Časopisa za pravnu teoriju i praksu „Pravni zbornik“.

Obim neistražene građe, posebno iz oblasti pravne kulture Crne Gore i složenost neodrživih političko-državnih projekata podstakli su savjest intelektualne elite, toga vremena, da pristupi izdavanju ovoga glasila koje će afirmisati vrijednosti ljudi izražene kroz pravno stvaralaštvo. „Časopis treba da doprinese pravilnom rešenju spornih pitanja iz zakonodavstva i prakse, naročito onih na području Velikog suda u Podgorici“ (uvodni članak broja 1/1933).

Udruženje pravnika Crne Gore preuzima izdavanje časopisa od aprila 1937. godine. Ovu djelatnost vrši i dalje.

Značaj „Pravnoga zbornika“ jasno je istakao prof. Dr. Petar Stojanović u članku „Pravni zbornik. Istorijsko-pravna studija“, objavljenom u broju iz 1984. godine povodom 50-te godišnjice našega časopisa. Značaj ove studije obavezuje na podsjećanje: „Pojava „Pravnoga zbornika“ (tridesetih godina XX vijeka), pada u vrijeme previranja i oštih socijalnih sukoba unutar monarhističke Jugoslavije, zbog pauperizacije mase crnogorskog seljaštva. Politika ignorisanja crnogorske individualnosti, od strane vlastodržaca „trojedine“ kraljevine vođena je u više pravaca. Ignorirano je, u velikom dijelu, crnogorsko kulturno nasljeđe, držana je po strani izuzetno živa državno-pravna tradicija na ovom području. Tzv. crnogorske pravne teme izuzetak su na stranicama jugoslovenskih stručnih i naučnih publikacija. Obrada ovih tema, naročito onih koje zadiru u samosvojnost društvenog razvitka u Crnoj Gori, često je vršena u ograničenom i izopačenom vidu. Makoliko bio specifičan i interesantan za naučna istraživanja, pravni život Crne Gore uglavnom je izvan programa jugoslovenskog visokog školstva. Pravnički kadar iz Crne Gore, školovan na strani, sticao je saznanja iz pravnih nauka na osnovu iskustava drugih naroda. Neposredna posljedica toga je nepoznavanje prava i pravne istorije Crnogoraca od strane domaćih kadrova i nekritičko prenošenje tuđeg iskustva na osobitu crnogorsku sredinu. Crna Gora je, po ocjeni istoričara, u regionu koji je više interesantan za nauku od svih područja gdje naši narodi žive. Sa ovoga stanovišta uzeto, bez obzira na subjektivna opredjeljenja njegovih redaktora, doprinos „Pravnog zbornika“ našoj opštoj, posebno pravnoj kulturi je neprocjenjiv. Časopis je popunio ozbiljnu prazninu u izdavačkoj aktivnosti prije II svjetskog rata,

postao je škola prava i javna tribina koja je smjelo stavila na dnevni red „crnogorske teme“ i široj javnosti skrenula pažnju na ovaj prostor „krat baštinom pradoba“.

Dodajmo navedenome da je „Pravni zbornik“ nastavio sa navedenom aktivnošću nakon II svjetskog i nakon disolucije Jugoslavije.

Afirmacija vrijednosti pravne kulture Crne Gore nametnula je moralnu obavezu aktivnoga učešća istaknutih članova Udruženja pravnika Crne Gore u obnovi nezavisnosti i internacionalnog subjektiviteta države Crne Gore koju su svojom voljom, na osnovu temelja Ljudskih prava - Prava na samoopredjeljenje, ostvarili njeni građani odlukom na referendumu održanom 21. maja 2006. godine.

„Pravni zbornik“ je bio aktivan učesnik ovih, najznačajnijih, dešavanja tokom 75 godina postojanja.

Teško je nabrojati sve zaslužne za napredak „Pravnoga zbornika“ ali je obaveza da istaknem izuzetan doprinos stvaralaštva Prof. Dr. Petra Stojanovića; akademika, Prof. Dr. Mijata Šukovića; Milovana Muša Šćepanovića, pravnika iz Podgorice; Dr. Dragana Radinovića, bivšega predsjednika UPCG; Stanka Marića sadašnjega predsjednika; Dr. Čedomira Bogićevića, sudije Vrhovnoga suda Crne Gore i Branislava Radulovića, generalnoga sekretara UPCG bez čijih djela Udruženje pravnika Crne Gore i „Pravni zbornik“ nebi bili aktivni učesnici svakodnevice i prosperiteta Crne Gore.

Posmatrano iz ugla glavnoga urednika mogu samo da gajim nadu da sam doprinio afirmaciji visokih vrijednosti pravne kulture Crne Gore, po uzoru na prethodne glavne i odgovorne urednike „Pravnoga zbornika“, Božidara S. Tomovića, Boža Vujoševića, Stojana Đuranovića, Prof. Dr. Slobodana Blagojevića i posebno Dr. Čedomira Bogićevića.

Zahvaljujem članovima redakcije, saradnicima, aktivnim članovima Upravnoga odbora Udruženja pravnika Crne Gore, sponzorima, korisnicima i posebno autorima koji su bili, jesu i ostaju najveća vrijednost „Pravnoga zbornika“.

S poštovanjem,

Glavni urednik
Željko Tomović

U Podgorici
21. maja 2008. godine

S A D R Ź A J

Dr Ćedomir Bogićević, RIZNICA CRNOGORSKE PRAVNE BAŠTINE	9	Mr Ilija Vukćević, UGOVOR O OSNIVANJU EVROPSKE UNIJE KAO IZVOR PORESKE HARMONIZACIJE U OKVIRU KOMUNITARNOG PRAVA	232
USTAVNO PRAVO		Mr Jadranka Vojinović, USKLAĐIVANJE CRNOGORSKOG NORMATIVNOG SISTEMA ZAŠTITE PODATAKA O LIČNOSTI SA DIREKTIVOM EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA O ZAŠTITI GRAĐANA U VEZI SA OBRADOM LIČNIH PODATAKA I SLOBODNOM KRETANJU TIH PODATAKA	
Dr Mijat Šuković, SADRŽINA, SMISAO I ZNAČAJ OSNOVNIH PRINCIPA U USTAVU CRNE GORE OD 2007 GODINE	15	246	
GRAĐANSKO PRAVO		Andrej Plahutnik, PRAVILA KONKURENCIJE U EVROPSKOJ UNIJI I NJEZINIM ČLANICAMA (sa osvrtom na buduće obaveze kandidata za ulazak u članstvo EU).....	
Dr. Zoran Rašović, SVOJINSKA PRAVA STRANIH LICA , važeća, uporednapravna i moguća (kompromisna) rješenja	64	268	
Milovan – Mušo Šćepanović, NOVI ZEMLJIŠNO-KNJIŽNI SISTEM U CRNOJ GORI	76	PRIVREDNO PRAVO	
Duřanka Ćetković, AUTORSKI UGOVORI	99	Borjanka Zogović, OSVRT NA IZMJENE I DOPUNE ZAKONA O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA KOJE SE ODOSE NA ZAŠTITU AKCIONARA I RESTRUKTURIRANJE DRUŠTVA	
LJUDSKA PRAVA		280	
Budimir Šćepanović, POLOŽAJ I ULOGA ZAŠTITNIKA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA U CRNOJ GORI, S OSVRTOM NA ZAŠTITU MANJINSKIH PRAVA	118	BUDŽETSKO PRAVO	
Slavica Bajić PRAVNI OKVIR RODNE RAVNOPRAVNOSTI U CRNOJ GORI	127	Mr Branislav Radulović , NORMATIVNI I INSTITUCIONALNI RAZVOJ EKSTERNE BUDŽETSKE KONTROLE U CRNOJ GORI 293	
Romana Rovćanin, PRAVNI POLOŽAJ "OMBUDSMANA" U CRNOJ GORI	144	Prof. dr Gordana Paović-Jeknić, NEKI ELEMENTI NJEMAČKOG BUDŽETSKOG PRAVA	
MEĐUNARODNO PRAVO I PRAVO EVROPSKE UNIJE		313	
Doc. dr Ivana Jelić, FRAGMENTACIJA MEĐUNARODNOG JAVNOG PRAVA	163	UPRAVNO PRAVO	
Dr. Milivoje Baletić, TRENDVI SAVREMENE DIPLOMATIJE	173	Prof. dr Stevan Lilić, UTICAJ SOVJETSKE DOKTRINE O DRŽAVI I PRAVU NA NAŠU TEORIJU UPRAVNOG PRAVA	
Prof. dr Miroslav Raićević, DRŽAVA I NOVA EKONOMSKA DIPLOMATIJA	179	323	
Prof. dr Slavoljub J. Vukićević, Mr Milomir Minić, NEKA AKTULENA PITANJA POSLOVANJA I RADNE SNAGE U USLOVIMA GLOBALIZACIJE	192	Dr Dražen Cerović, JAVNA UPRAVA I PARLAMENT - POJAM, POLOŽAJ, OVLAŠĆENJA I MEĐUSOBNI ODNOSI	
Prof. dr Aleš Galić ALTERNATIVNO RJEŠAVANJE POTROŠAČKIH SPOROVA U PRAVU EU I U PRAVU DRŽAVA ČLANICA EU	205	352	
Olivera Grbović, IZAZOVI GLOBALNOG ADMINISTRATIVNOG PRAVA	223	LOKALNA SAMOUPRAVA	
		Prof. Dr Djordjije Blažić, TERITORIJALNA ORGANIZACIJA U NOVOM ZAKONODAVSTVU CRNE GORE	
		361	
		KRIVIČNO PRAVO	
		Doc. dr Velimir Rakoćević ETIOLOGIJA I FENOMENOLOGIJA KORUPCIJE	
		368	

Mr. sc. Ivanović Aleksandar, FORENZIČKA ISTRAŽIVANJA U CRNOJ GORI-PROBLEMATIKA I PERSPEKTIVE .. 389	ORGANIZACIONI ODBOR
ISTORIJA PRAVA	Sastav Odbora za proslavu 75 godina izlazenja časopisa za pravnu teoriju i praksu "PRAVNI ZBORNİK" 457
Prof. dr Ljiljana Jokić, OPŠTI IMOVINSKI ZAKONIK ZA KNJAŽEVINU CRNU GORU (opšta obilježja i značaj),..... 403	JUBILEJ 70 GODINA časopisa za pravnu teoriju i praksu "Pravni zbornik" (1993-2003)..... 458
Milovan – Mušo Šćepanović, OPŠTI IMOVINSKI ZAKONIK CRNE GORE KROZ SUDSKU PRAKSU - Povodom 120-godišnjice stupanja na snagu - 413	Program proslave 70 godina Udruženja pravnika Crne Gore 458
Savo Marković, РАЗВОЈ ИДЕЈЕ СЛОБОДЕ ЗАВЕШТАЊА У ЗАКОНОДАВСТВУ ИСТОЧЊАЧКИХ ДЕСПОТИЈА 425	Pozdravna riječ Stanka Marića predsjednika udruženja 460
Dr Krsto Nikolić, IZ ISTORIJE MEDICINE I PRAVA - PRAVO VLASNIŠTVA NAD LJUDSKIM TIJELOM - 40 GODINA OPŠTEG ZAKONA O ANATOMSKOM POKLONU (UAGA) 436	DEKLARACIJE, STAVOVI, PREPORUKE I SAOPŠTENJA UDRUŽENJA PRAVNIKA CRNE GORE 463
ZNAMENITE LIČNOSTI RAZVOJA PRAVA U CRNOJ GORI	Deklaracija o nezavisnosti i međunarodnome subjektivitetu Crne Gore, 27.april 2006. godine.... 464
Dr Slobodan Perović, O Draganu Radinoviću 441	Stavovi Udruženja pravnika Crne Gore sa Okrugloga stola "Crna Gora i njeno pravo na nezavisnost i samostalnost", Podgorica, 20.02.2002. godine (broj PZ iz 2003);..... 466
Dragan Radinović , Crnogorska državnost na razmeđu milenijuma 443	Preporuke Sjedinjenim Američkim Državama, Evropskoj Uniji, državnim organima i građanima Crne Gore (broj PZ iz 2003) I STAVOVI 467
PRIKAZI	Saopštenje za javnost, 11.02.2002. godine (PZ: 1-2/2003) 469
Prof. dr Stevan Lilić, GREEK ADMINISTRATIVE LAW, Epaminondas Spiliotopoulos, 450	Ustavno nasilje savezne države – poruke u vezi amandmana na ustav SRJ – 06.07.2000. (PZ: 1-2/2001) 471
Mr Branislav Radulović, OSNOVI JAVNIH FINANSIJA prof Dr Danila Aleksića 452	Deklaracija o ustavnom uređenju Crne Gore za XXI vijek (Bane da mi meilom dostavi Deklaraciju PZ: 1-2/2001) 477
HRONIKA UDRUŽENJA	Mir i tolerancija putem prava (PZ: 1-2/99-2000) .. 481
Čestitka prof. dr Nebojši Vučiniću povodom izbora za sudiju Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu..... 456	POVELJE I ZAHVALNICE Udruženja pravnika Crne Gore 483
JUBILEJ 75 GODINA Časopisa za pravnu teoriju i praksu "Pravni zbornik" (1933-2008).... 457	BIBLIOGRAFIJA PRAVNOGA ZBORNİKA (1933-2007) 487
	UPUTSTVO AUTORIMA ZA OBJAVLJIVANJE U ČASOPISU ZA PRAVNU TEORIJU I PRAKSU "PRAVNI ZBORNİK" 574

TABLE OF CONTENTS

Čedomir Bogičević, Ph.D., TREASURE OF MONTENEGRIN LEGAL HERITAGE	9	Olivera Grbović, CHALLENGES OF GLOBAL ADMINISTRATIVE LAW	223
CONSTITUTIONAL LAW		Ilija Vukčević, LL.M., TREATY ON EUROPEAN UNION AS A SOURCE OF TAX HARMONIZATION WITHIN ACQUIS COMMUNAUTAIRE	232
Mijat Šuković, Ph.D., CONTENTS, MEANING AND IMPORTANCE OF FUNDAMENTAL PRINCIPLES IN THE CONSTITUTION OF MONTENEGRO FROM 2007	15	Jadranka Vojinović, M.A., HARMONIZATION OF MONTENEGRIN NORMATIVE SYSTEM FOR PERSONAL DATA PROTECTION WITH THE DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL ON THE PROTECTION OF INDIVIDUALS WITH REGARD TO THE PROCESSING OF PERSONAL DATA AND ON THE FREE MOVEMENT OF SUCH DATA	246
CIVIL LAW		Andrej Plahutnik, COMPETITION RULES IN THE EUROPEAN UNION AND ITS MEMBER STATES (with the overview of future obligations of the candidate countries for EU membership) ..	268
Zoran Rašović, Ph.D., PROPERTY RIGHTS OF FOREIGN PERSONS , valid, comparative and potential (compromise) solutions	64	COMPANY LAW	
Milovan – Mušo Šćepanović, NEW LAND REGISTRY SYSTEM IN MONTENEGRO	76	Borjanka Zogović, OVERVIEW OF AMENDMENTS TO THE LAW ON BUSINESS ORGANIZATIONS REGARDING THE PROTECTION OF SHAREHOLDERS AND COMPANY RESTRUCTURING	280
Dužanka Četković, COPY RIGHT AGREEMENTS	99	BUDGET LAW	
HUMAN RIGHTS		Branislav Radulović, LL.M., NORMATIVE AND INSTITUTIONAL DEVELOPMENT OF EXTERNAL BUDGETARY CONTROL IN MONTENEGRO	293
Budimir Šćepanović, STATUS AND ROLE OF THE PROTECTOR OF HUMAN RIGHTS AND FREEDOMS IN MONTENEGRO, WITH THE OVERVIEW OF PROTECTION OF MINORITY RIGHTS	118	Prof. Gordana Paović-Jeknić, Ph.D., SOME ELEMENTS OF GERMAN BUDGETARY LAW	313
Slavica Bajić LEGAL FRAMEWORK OF GENDER EQUALITY IN MONTENEGRO	127	ADMINISTRATIVE LAW	
Romana Rovčanin, OMBUDSMAN'S LEGAL STATUS IN MONTENEGRO	144	Prof. Stevan Lilić, Ph.D., INFLUENCE OF THE SOVIET DOCTRINE OF STATE AND LAW ON OUR THEORY OF ADMINISTRATIVE LAW	323
INTERNATIONAL LAW AND EUROPEAN UNION LAW		Dražen Cerović, Ph.D., PUBLIC ADMINISTRATION AND PARLIAMENT - CONCEPT, AUTHORITIES AND MUTUAL RELATIONS	352
Ivana Jelić, Ph.D., Assistant Professor, FRAGMENTATION OF PUBLIC INTERNATIONAL LAW	163	LOCAL SELF-GOVERNMENT	
Milivoje Baletić, Ph.D., TRENDS IN CONTEMPORARY DIPLOMACY	173	Prof. Djordjije Blažić, Ph.D., TERRITORIAL ORGANIZATION IN NEW MONTENEGRIN LEGISLATION	361
Prof. Miroslav Raičević, Ph.D., STATE AND NEW ECONOMIC DIPLOMACY	179		
Prof. Slavoljub J. Vukićević, Ph.D. & Milomir Minić, LL.M. SOME TOPICAL ISSUES RELATING TO BUSINESS AND LABOUR FORCE IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION	192		
Prof. Aleš Galič, Ph.D., ALTERNATIVE RESOLUTION OF CONSUMER DISPUTES IN THE EU LAW AND IN THE LAWS OF THE EU MEMBER STATES	205		

CRIMINAL LAW

Velimir Rakočević, Ph.D., Assistant Professor,
**ETIOLOGY AND PHENOMENOLOGY OF
 CORRUPTION**..... 368

Aleksandar Ivanović, M.Sc.,
**FORENSIC RESEARCH IN MONTENEGRO –
 PROBLEMS AND PERSPECTIVES** 389

HISTORY OF LAW

Prof. Ljiljana Jokić, Ph.D., **GENERAL PROPERTY
 CODE FOR THE PRINCIPALITY OF
 MONTENEGRO** (general characteristics and
 importance)..... 403

Milovan – Mušo Šćepanović, **MONTENEGRIN
 GENERAL PROPERTY CODE THROUGH
 CASE LAW – On the occasion of 120th
 anniversary of its entry into force** 413

Savo Marković, **DEVELOPMENT OF IDEA OF
 FREEDOM TO BEQUEATH IN THE
 LEGISLATION OF EASTERN DESPOTIC
 STATES**..... 425

Krsto Nikolić, Ph.D., **THE HISTORY OF
 MEDICINE AND LAW – THE RIGHT OF
 OWNERSHIP OF HUMAN BODY - 40 YEARS
 OF THE UNIFORM ANATOMICAL
 GIFT ACT (UAGA)** 436

FAMOUS PERSONALITIES IN DEVELOPMENT OF LAW IN MONTENEGRO

Slobodan Perović, Ph.D.,
About Dragan Radinović 441

Dragan Radinović, **Montenegrin statehood
 at the change of millenniums** 443

REVIEWS

Prof. Stevan Lilić, Ph.D., **GREEK
 ADMINISTRATIVE LAW**, Epaminondas
 Spiliotopoulos..... 450

Branislav Radulović, LL.M.,
FUNDAMENTALS OF PUBLIC FINANCE
 by Prof. Danilo Aleksić, Ph.D. 452

CHRONICLE OF THE ASSOCIATION

Letter of Congratulations to Prof. Nebojša Vučinić,
 Ph.D. for his appointment as the judge of the
 European Court of Human Rights in Strasbourg .. 456

JUBILEE OF 75 YEARS of the Journal for
 Legal Theory and Practice “Legal Almanac”
 (1933-2008)..... 457

ORGANIZATIONAL BOARD

Composition of the Board in charge of celebration
 of 75th anniversary of the Journal for Legal Theory
 and Practice “LEGAL ALMANAC” 457

JUBILEE OF 70 YEARS of the Journal
 for Legal Theory and Practice “Legal Almanac”
 (1993-2003)..... 458

Program for the celebration of 70th anniversary
 of the Association of Lawyers of Montenegro 458

A word from Mr. Stanko Marić, the President
 of the Association 460

**DECLARATIONS, VIEWS, RECOMMENDATIONS
 AND RELEASES BY THE ASSOCIATION OF
 LAWYERS OF MONTENEGRO**..... 463

Declaration of Independence and International
 Legal Personality of Montenegro, 27 April 2006. 464

Views of the Association of Lawyers of Montenegro
 from the Round Table “Montenegro and its
 Right to Independence and Autonomy”,
 Podgorica, 20.02.2002 (LA from 2003); 466

Recommendations to the United States, European
 Union, public authorities and citizens of
 Montenegro (LA from 2003) AND VIEWS..... 467

Public release, 11.02.2002 (LA: 1-2/2003)..... 469

Constitutional violence of the federal state –
 communications regarding the
 amendments to the Constitution of the
 FRY – 06.07.2000 (LA: 1-2/2001)..... 471

Declaration on the Constitutional Order of
 Montenegro for the 21st Century (LA: 1-2/2001) 477

Peace and Tolerance through Law
 (LA: 1-2/99-2000) 481

**CERTIFICATES AND LETTERS OF
 APPRECIATION** by the Association of
 Lawyers of Montenegro..... 483

LEGAL ALMANAC BIBLIOGRAPHY
 (1933-2007) 487

**INSTRUCTIONS FOR THE AUTHORS
 REGARDING PUBLICATION IN THE
 JOURNAL FOR LEGAL THEORY AND
 PRACTICE “LEGAL ALMANAC”**..... 574